

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет інформаційних технологій і математики
Кафедра комп'ютерних наук та кібербезпеки

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
СУЧАСНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ У ЗВО
Підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти
Спеціальності F3 Комп'ютерні науки
Освітньо-професійної програми Комп'ютерні науки та інформаційні технології

Луцьк – 2025

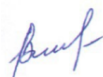
Силабус нормативного освітнього компонента “Сучасні методики навчання у ЗВО”
підготовки магістрів, галузі знань F Інформаційні технології, спеціальності F3 Комп’ютерні
науки, за освітньою програмою Комп’ютерні науки та інформаційні технології

Розробники:

Чернящук Наталія Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри
комп’ютерних наук та кібербезпеки

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри комп’ютерних наук
та кібербезпеки**

протокол № 2 від 17.09.2025 р.

Завідувач кафедри:

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Нормативна
Денна форма навчання	Галузь знань F Інформаційні технології, спеціальність F3 Комп'ютерні науки, освітньо-професійна програма Комп'ютерні науки та інформаційні технології освітній рівень магістр.	Рік підготовки 1
Кількість Годин/кредитів 120/4		Семестр 1
		Лекції 20 год.
		Практичні 16 год.
		Самостійна робота - 76 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації - 8 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання – Українська		

II Інформація про викладача

ППП: Чернящук Наталія Леонідівна;
Науковий ступінь: доктор педагогічних наук;
Вчене звання: професор;
Посада: професор кафедри комп'ютерних наук та кібербезпеки;
Контактна інформація: Cherniashchuk.Nataliia@vnu.edu.ua
Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

Анотація. Освітній компонент «Сучасні методики навчання у ЗВО» є важливим елементом професійної підготовки магістрів і складений відповідно до освітньо-професійної програми для здобувачів магістерського рівня підготовки галузі знань F Інформаційні технології. У часі реформування системи освіти України, в умовах глобалізації та інтеграції, особливо актуальною є проблема професійної підготовки фахівців. Її розв'язання передбачає відродження українським суспільством національної ідеї, відкритості зарубіжному досвіду, впровадження перспективних технологій розвитку, навчання та викладання у закладах вищої освіти. У даному контексті пріоритетного та визначального значення набувають методики навчання. Силабус з ОК «Сучасні методики навчання у ЗВО» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів магістерського рівня вищої освіти відповідно до навчального плану для ліцензованих спеціальностей денної форми навчання. У межах цього освітнього компонента здобувачі продовжують формувати інтегральну, загальні, спеціальну (фахову, предметну) компетентності, особисті та професійні уміння і навички. По закінченню вивчення ОК здобувачі демонструватимуть навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших; зможуть застосовувати науково- педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність навчального процесу, а також здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень.

Пререквізити: здобувач повинен мати базові знання з педагогіки та методики викладання, розуміти сучасні освітні технології та вміти використовувати цифрові навчальні ресурси.

Постреквізити: педагогічне проектування навчальних курсів у ЗВО; інноваційні освітні технології та електронне навчання (e-learning); технології дистанційного та змішаного навчання.

Мета і завдання освітнього компонента. Сформувати у здобувачів сучасні педагогічні компетентності, що дозволяють ефективно організовувати навчальний процес у закладах вищої освіти, застосовувати інноваційні методики навчання та інтегрувати сучасні цифрові технології в освітню діяльність. Завдання освітнього компонента: ознайомити здобувачів із сучасними методиками та технологіями навчання у ЗВО; розвивати уміння планувати, організовувати та оцінювати навчальний процес із використанням інноваційних педагогічних підходів; формувати навички застосування електронних та цифрових освітніх ресурсів; розвивати критичне мислення та здатність аналізувати ефективність навчальних стратегій; підвищувати професійну компетентність викладача в контексті сучасних тенденцій розвитку освіти.

Компетентності. Програмні результати навчання. Soft skills.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК05. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність бути критичним і самокритичним.

РНЗ. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері комп'ютерних наук до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Комунікація – вміння ефективно взаємодіяти з колегами та студентами, чітко пояснювати складні концепції.

Критичне мислення – здатність аналізувати педагогічні практики та оцінювати ефективність різних методик навчання.

Тайм-менеджмент – планування власної освітньої діяльності та організація навчального процесу.

Креативність та інноваційність – генерація нових підходів до викладання та використання сучасних освітніх технологій.

Проблемне вирішення – адаптація методик під різні освітні контексти та потреби студентів.

Командна робота – спільне створення навчальних матеріалів та реалізація проектів у навчальній групі.

Цифрова грамотність – ефективне використання електронних ресурсів та освітніх платформ.

Емпатія та педагогічна чутливість – розуміння потреб студентів та врахування їхніх особливостей у навчанні.

Структура освітнього компонента:

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Підходи до реалізації освітньої діяльності у вищій школі.
2. Сучасні технології навчання у вищій школі.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				Форма контролю / бали
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Прак.	Сам. роб.	
Змістовий модуль 1. Підходи до реалізації освітньої діяльності у вищій школі					Тестовий контроль знань / 15

Тема 1. Технології та методи навчання	8	1	1	5	1	ДС, РЗ/К 4
Тема 2. Виникнення і розвиток інноваційних технологій навчання	8	1	1	5	1	ДС, РЗ/К 4
Тема 3. Модульна система організації навчального процесу	8	1	1	5	1	ДС, РЗ/К 4
Тема 4. Етапи проектування технології навчання	8	1	1	5	1	ДС, РЗ/К 4
Тема 5. Форми і засоби навчання. Проектування нових засобів навчання.	7	1	2	5		ДС, РЗ/К 4
Тема 6. Проектування інформаційних технологій навчання	7	1	2	5		ДС, РЗ/К 5
Тема 7. Технології дистанційного навчання.	7	1	2	5		ДС, РЗ/К 5
Тема 8. Система інтенсивного навчання.	7	1	2	5		ДС, РЗ/К 5
Змістовий модуль 2. Сучасні технології навчання у вищій школі						Тестовий контроль знань / 15
Тема 9. Дискусійні технології навчання	9	1	2	5	1	ДС, РЗ/К 5
Тема 10. Технології навчання в співробітництві. Кооперативне навчання.	9	1	2	5	1	ДС, РЗ/К 5
Тема 11. Технології ситуативного навчання. Імітаційні, ігрові технології навчання. Соціально-психологічний тренінг у формі ділової гри	9	2	-	5	1	ДС, РЗ/К 5
Тема 12. Тренінг коумнікативних навичок: нейролінгвістичне програмування у роботі педагога	9	2	-	5	1	ДС, РЗ/К 5
Тема 13. Технологія педагогічного спілкування.	8	2	-	6		ДС, РЗ/К 5
Тема 14. Дослідницьке навчання	8	2	-	6		ДС, РЗ/К 5
Тема 15. Технологія проектного навчання. Метод проектів	8	2	-	6		ДС, РЗ/К 5
Разом за змістовим модулем 1	60	8	12	40	4	50
Разом за змістовим модулем 2	60	12	4	36	4	50
Всього годин/Балів	120	20	16	76	8	120 год. / 100 балів

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту та Правил внутрішнього розпорядку Волинського національного університету імені Лесі Українки, а також загальноприйнятих норм академічної етики, корпоративної культури та взаємоповаги. Під час занять з ОК «Сучасні методи навчання в ЗВО» підтримується атмосфера співпраці, відкритості, відповідальності й толерантності. Очікується активна участь студентів у лекційних і практичних заняттях, своєчасне виконання індивідуальних та групових завдань, дотримання графіка навчання та вимог до оформлення робіт. Недопустимими є запізнення, використання мобільних пристроїв не за навчальним призначенням, плагіат, списування, підміна особи та будь-які прояви порушення академічної доброчесності. Усі лабораторні, самостійні й підсумкові завдання виконуються із використанням засобів дистанційного курсу дисципліни в системі Moodle. Викладач гарантує прозорість та об'єктивність оцінювання, надання зворотного зв'язку,

створення комфортних умов для засвоєння матеріалу й розвитку професійних і комунікаційних компетентностей здобувачів освіти.

Політика щодо академічної доброчесності.

Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно, а результати раніше зданих робіт анулюються і виконуються повторно у порядку визначеному викладачем. При цьому викладач залишає за собою право змінити завдання.

Політика дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті.

Під час вивчення освітнього компонента можливе визнання результатів навчання отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Порядок визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти, набутих у: формальній освіті (академічна мобільність студентів на території України чи поза її межами, для студентів, які переводяться, поновлюються з інших ЗВО (вітчизняних чи іноземних); неформальній та/або інформальній освіті здійснюється згідно «ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки».

Можливість отримати додаткові бали.

Здобувачі освіти можуть отримувати додаткові бали за активну участь у навчальному процесі, своєчасне та якісне виконання практичних і самостійних завдань, ініціативність під час обговорень, а також за виконання завдань підвищеного рівня складності. Додаткові бали можуть нараховуватися за: участь у науково-дослідній роботі, конференціях, олімпіадах або конкурсах за тематикою педагогіки та освітніх технологій; розробку власних мініпроектів чи освітніх матеріалів; створення навчальних презентацій, довідників або інших допоміжних матеріалів для однокласників; відвідування всіх занять та активну роботу під час лекцій і практичних занять. Нарахування додаткових балів здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання дисципліни та не може перевищувати максимальне значення, передбачене системою оцінювання (70 балів).

V. Підсумковий контроль

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою і включає поточний контроль (активність на заняттях, лабораторні роботи) – до 70 балів, та підсумковий контроль (тести) – 30 балів. Для допуску до підсумкового контролю студент повинен набрати не менше 35 балів під час поточного оцінювання та виконати всі лабораторні роботи. Студенти, які набрали 75 і більше балів за семестр і виконали всі завдання, можуть отримати підсумкову оцінку без складання іспиту.

Питання для підготовки до іспиту:

1. Хто з видатних педагогів уперше прагнув віднайти загальний порядок навчання?
2. Чому не вдалося «відкрити» ідеальний метод навчання?
3. Який зміст поняття «методика» і «технологія» навчання?
4. Яка проблема є центральною для розуміння технологічної побудови процесу навчання?
5. Що є предметом технології навчання?
6. Яке місце в технології займає контроль якості засвоєння матеріалу?
7. Що «дає» вчителю знання класифікації цілей навчання?

8. Чи можна описати (зафіксувати) результати навчання за зовнішніми ознаками, діями здобувачів?
9. Назвіть основні дієслова для позначення цілей навчання загального характеру.
10. Яке навчання називають завершеним?
11. Розкрийте сутність поняття «педагогічні технології».
12. Проаналізуйте етапи розвитку навчальних технологій і визначте їх основні відмінності.
13. Охарактеризуйте сутність проблемного навчання у вищій школі.
14. З'ясуйте відмінність між рольовими і діловими іграми.
15. Обґрунтуйте доцільність уведення у закладах вищої освіти України кредитно-модульної системи організації навчального процесу.
16. Проаналізуйте особливості використання у вищій школі інформаційних технологій навчання.
17. Розкрийте сутність технології постановки мети.
18. Які основні особливості технології повного засвоєння?
19. У чому полягає сутність технології педагогічного процесу?
20. Що являє собою технологія концентрованого навчання?
21. У чому полягають переваги концентрованого навчання?
22. Які можливості надає використання сучасних нетрадиційних форм проведення занять?
23. У чому полягає сутність технології педагогічних майстерень?
24. Охарактеризуйте технологію навчання як навчального дослідження.
25. Розкрийте сутність технології колективної мислєдіяльності.
26. Надайте характеристику технології евристичного навчання.
27. Порівняйте розглянуті методи навчання.
28. Назвіть етапи кейс-методує.
29. Головні риси інтерактивного навчання.
30. Назвіть суть проблемного навчання.
31. Що таке метод мозкового штурму?
32. У яких формах можна запропонувати проблемний метод навчання?
33. Надайте загальну характеристику кейс-метода.
34. Назвіть етапи роботи над кейсом.
35. Охарактеризуйте вибір методів та прийомів навчання
36. Які критерії ефективності інтерактивних технологій
37. Надайте загальну характеристику інформаційних технологій навчання.
38. Охарактеризуйте особливості гіпертексту
39. У чому полягають переваги гіпертексту й електронного підручника над традиційним підручником?
40. Проаналізуйте особливості застосування комп'ютерних технологій як інструментів пізнання.
41. Охарактеризуйте сутність баз знань
42. Як пов'язані комп'ютеризація і розвиток креативності студентів.
43. Які дидактичні можливості інформаційних технологій навчання.
44. Виконання яких процедур передбачає дидактичний інструментарій
45. Проілюструйте застосування інформаційних технологій навчання у вищій школі.
46. У чому полягають особливості технологій дистанційного навчання?
47. 2. Як використовують комп'ютерні телекомунікації у вищій освіті?
48. 3. Як здійснюють проєктування і реалізацію навчання у мережах Інтернет, Інтранет?
49. Охарактеризуйте принципи дистанційної освіти.
50. Назвіть принципи дистанційного навчання як підсистеми дистанційної освіти.

51. Чому заперечується можливість повного переходу вищої школи на технології дистанційного навчання?
52. Охарактеризуйте напрямки досліджень можливостей дистанційного навчання.
53. У чому полягають особливості застосування методу згорнутих інформаційних структур?
54. Охарактеризуйте модульно-тьюторну систему підготовки фахівців.
55. Надайте характеристику кейс-технології.
56. Які етапи, завдання, методи, форми роботи передбачає кейс-технологія.
57. Охарактеризуйте особливості екстремальної ситуації як навчальної моделі.
58. У чому полягає мета екстремальних педагогічних технологій?
59. У чому полягає сутність технології повного засвоєння?
60. Які етапи передбачає технологія повного засвоєння?
61. Охарактеризуйте сутність евристичного навчання.
62. Назвіть особливості дослідницького навчання.
63. Розкрийте сутність змісту та засобів евристичного навчання
64. Назвіть варіанти технологій навчання, заснованих на навчальному дослідженні студента.
65. Надайте характеристику педагогічних технологій евристичного навчання.
66. Охарактеризуйте форми і методи дослідницького навчання.
67. У чому полягають переваги і перспективи дослідницького навчання?
68. У чому полягають особливості імітаційних технологій навчання?
69. Розкрийте сутність принципів імітаційних технологій навчання.
70. У чому полягає сутність ігрових технологій навчання?
71. Надайте характеристику соціально-психологічного тренінгу як технології навчання.
72. Розкрийте сутність дискусійних технологій навчання.

VI. Шкала оцінювання Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
0–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. UNESCO. *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. Paris: UNESCO, 2021.

2. OECD. *Education at a Glance 2023: OECD Indicators*. Paris: OECD Publishing, 2023.
3. European Commission. *Digital Education Action Plan 2021–2027*. Brussels, 2021.
4. World Bank. *The State of Global Learning Poverty: 2022 Update*. Washington, DC, 2022.
5. Times Higher Education. *University Impact Rankings 2024: Teaching and Learning Report*. London, 2024.
6. Harvard University. *Teaching and Learning in Higher Education: Innovation Report*. Cambridge, 2022.
7. Stanford University. *Blended Learning in Post-Pandemic Higher Education*. Stanford Digital Education Report, 2023.
8. The Modern Higher Education Review. *Interactive Learning Methods in Higher Education Institutions*. 2023. № 8. С. 146–156.
9. Український педагогічний журнал. *Організація самостійної роботи студентів у ЗВО*. 2024. № 4. С. 152–162.
10. *Journal of University Teaching & Learning Practice*. *Active Learning Strategies in Higher Education*. 2022. Vol. 19(3).
11. *Computers & Education*. *Artificial Intelligence in Higher Education: Systematic Review*. 2024. Vol. 195.
12. *Higher Education Research & Development*. *Student-Centered Approaches in Contemporary Universities*. 2021. Vol. 40(7).
13. *Education and Information Technologies*. *Digital Tools for Collaborative Learning in HEIs*. 2023. Vol. 28.
14. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*. *Flipped Classroom Effectiveness in Higher Education*. 2022. Vol. 19.
15. EDUCAUSE. *2024 EDUCAUSE Horizon Report: Teaching and Learning Edition*. Louisville, 2024.